

Ενότητα 4 (Τάξη 4)

Τα δικαιώματά μας – ο θησαυρός μας

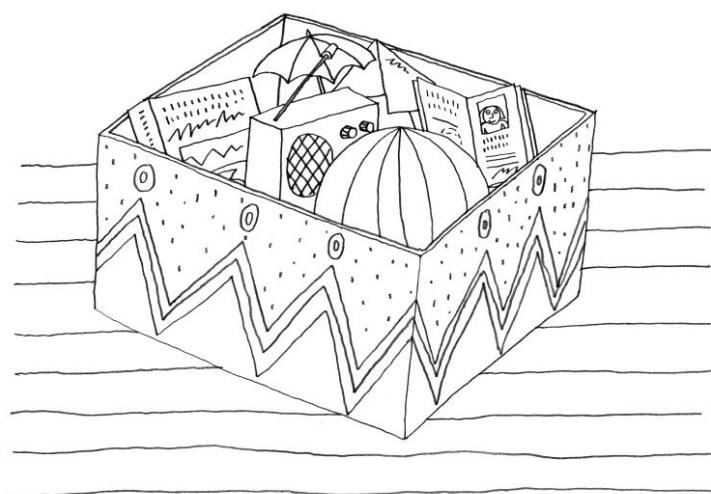
Α Πλάνο μαθήματος

	Βασικό ερώτημα/ θέματα μαθήματος	Βασική εργασία	Υλικά
Μάθημα 1	Γιατί χρειαζόμαστε ειδικά δικαιώματα για το παιδί;	Οι μαθητές εισάγονται στο project «Το κουτί του θησαυρού», και συζητάνε πώς θα το σχεδιάσουν και υλοποιήσουν.	Αντικείμενα τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να αντιπροσωπεύσουν ορισμένα δικαιώματα του παιδιού (σαν παραδείγματα και για έμπνευση). Κάρτες για τα δικαιώματα του παιδιού. Κείμενο για τα δικαιώματα του παιδιού (βλ. παράρτημα).
Μάθημα 2 (με επιπλέον σχολικές δραστηριότητες κατά τη διάρκεια των επόμενων εβδομάδων)	Το προσωπικό μου κουτί του θησαυρού - κάτι ιδιαίτερο.	Οι μαθητές διακοσμούν τα κουτιά του θησαυρού τους και τα προετοιμάζουν για τους «θησαυρούς των δικαιωμάτων του παιδιού».	Κάθε παιδί φέρνει ένα μεταλλικό, ξύλινο ή κουτί από χαρτόνι στο σχολείο. Πολύχρωμα κουμπιά, κομμάτια ύφασμα, κ.λπ. Κόλλα και ψαλίδια.
Μάθημα 3 (μετά από ένα διάστημα αρκετών εβδομάδων)	Το δικό μου κουτί του θησαυρού, το δικό σου κουτί του θησαυρού: μια αμοιβαία ανταλλαγή!	Τα παιδιά παρουσιάζουν τα κουτιά του θησαυρού διοργανώνοντας μια έκθεση στα θρανία τους.	Τα κουτιά του θησαυρού των μαθητών (με τα περιεχόμενα).
Μάθημα 4 (λίγο πριν τις 20 Νοεμβρίου)	Πώς μπορούμε να διοργανώσουμε μια έκθεση;	Οι μαθητές εκθέτουν τους θησαυρούς και τα κουτιά του θησαυρού τους για να τα δουν όλα τα άλλα παιδιά στο σχολείο.	Οι μαθητές βρίσκουν μια αίθουσα ή ένα άλλο μέρος για την έκθεσή τους (κατά προτίμηση-αλλά όχι απαραίτητα - στο σχολείο).

Β Γενικές πληροφορίες και εκπαιδευτικοί στόχοι

Οι μαθητές αποκτούν μια βαθύτερη γνώση για τα δικαιώματα του παιδιού. Στη διάρκεια ενός μεγαλύτερου χρονικού διαστήματος, μελετάνε τα περιεχόμενα και τις προθέσεις αυτών των δικαιωμάτων, προσπαθώντας να αντιστοιχίσουν κάθε δικαίωμα με ένα αντικείμενο που μπορεί να απεικονίζει ή να συμβολίζει αυτό το δικαίωμα. Κάθε παιδί θα βρει τις δικές του λύσεις. Για να το γίνει αυτό, τα παιδιά θα πρέπει να έχουν κατανοήσει και ερμηνεύσει τα εν λόγω Άρθρα.

Όσον αφορά τη θεωρία της μάθησης, η εργασία επιτρέπει στους μαθητές να οργανώσουν ενεργά τις δικές τους διαδικασίες

μάθησης, το οποίο αυξάνει σημαντικά τις πιθανότητές τους να έχουν την εμπειρία μιας βιώσιμης ανάπτυξης της γνώσης. Επιπρόσθετα, κατασκευάζοντας το κάθε παιδί το δικό του κουτί του θησαυρού, ταυτίζεται πιο έντονα με τα δικαιώματα του παιδιού που επέλεξε, τόσο σε διανοητικό όσο και σε συναισθηματικό επίπεδο.

Αυτό είναι είναι ένα project για την τάξη το οποίο καλύπτει μία μεγαλύτερη χρονική περίοδο (μεταξύ πέντε και επτά εβδομάδων), και μπορεί να παρακινεί και να εμπνέει τους μαθητές να μοιράζονται και να συζητούν τις ιδέες τους καθόλη τη διάρκεια.

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα του Παιδιού (20 Νοεμβρίου), μπορεί να πραγματοποιηθεί μία έκθεση με τα κουτιά του θησαυρού των μαθητών στο σχολείο. Αυτό παρέχει επιπλέον παρακίνηση και θα δώσει κίνητρο στους μικρότερους μαθητές να κάνουν κάτι παρόμοιο ένα ή δύο χρόνια αργότερα.

Η πιο ιδανική στιγμή για την έναρξη του project είναι μεταξύ τέλος Σεπτεμβρίου και μέσα Οκτωβρίου.

Γ Βασικά ερωτήματα για αναστοχασμό στις τάξεις για τα δικαιώματα του παιδιού

Βιώνουμε τα δικαιώματα του παιδιού	Μαθαίνουμε τα δικαιώματα του παιδιού	Εφαρμόζουμε τα δικαιώματα του παιδιού
Εκπαιδευτικός		
Με ποιον τρόπο έχουν βιωθεί οι αρχές των δικαιωμάτων του παιδιού στην τάξη και τη σχολική κοινότητα;	Τι γνωρίζουν τώρα τα παιδιά για τα δικαιώματά τους;	Μαθαίνουμε πώς να αναλαμβάνουμε δράση έξω από το σχολείο: τι μάθανε οι μαθητές για τη μελλοντική τους ζωή;
Κάθε μαθητής απολαμβάνει το δικαίωμα να αναπτύξει έναν προσωπικό τρόπο καλλιτεχνικής έκφρασης. Έτσι, οι μαθητές αυξάνουν την αυτοπεποίθησή τους και μαθαίνουν περισσότερα για τους ίδιους και τους άλλους.	Εισάγονται όλα τα δικαιώματα του παιδιού και συζητούνται.	Οι μαθητές μαθαίνουν να παίρνουν αποφάσεις, και να υποστηρίζουν τις λύσεις που έχουν βρει.
Μαθητές		
Πώς έχω βιώσει τα δικαιώματά μου στην τάξη;	Τι έχω μάθει για τα δικαιώματα του παιδιού;	Τι είδους δράση είμαι ικανός να αναλάβω τώρα;
Είναι υπέροχο όταν το σχολείο γίνεται ένα μέρος όπου μπορούμε να δούμε τόσα πολλά έργα τέχνης. Απολαμβάνω να βρίσκομαι στο σχολείο.	Έχω μελετήσει τα δικαιώματα του παιδιού για μεγάλο χρονικό διάστημα. Έπρεπε να πάρω μια απόφαση σχετικά με κάθε Άρθρο, και μπορούσα να το κάνω μόνο αν είχα καταλάβει το Άρθρο. Διαπίστωσα πως δεν είναι πάντα εύκολο να καταλάβω τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού.	Δεν είναι όλα τα Άρθρα στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού εξίσου σημαντικά για μένα. Έχω σκεφτεί ποια άρθρα θα μπορούσα να υποστηρίξω. Έχω σκεφτεί ποια άρθρα είναι ιδιαίτερα σημαντικά για άλλα παιδιά σε άλλες οικογένειες, περιοχές, ή χώρες και τι θα μπορούσα να κάνω για να τα υποστηρίξω.

Δ Διαδικασία

Μάθημα 1 (τέλος Σεπτεμβρίου / αρχές Οκτωβρίου, διάρκεια: περίπου 1 ½ ώρες)

Εισαγωγή: Ο/η εκπαιδευτικός ενεργούμενη γνώση σχετικά με τα δικαιώματα του παιδιού, και ανακεφαλαιώνει τα πιο σημαντικά σημεία (βλέπε Κεφάλαιο 3, μάθημα 2). Δίνει στα παιδιά αντίγραφα των καρτών των δικαιωμάτων του παιδιού (βλ. παράρτημα) και τα εξηγεί, έτσι ώστε τα παιδιά να κατανοήσουν τα εν λόγω δικαιώματα (Ποιο δικαίωμα απεικονίζεται σε ποια φωτογραφία;) και να είναι ικανά να κάνουν τη δουλειά που απαιτείται από αυτά. Αυτό το μάθημα χρειάζεται χρόνο και καλή προετοιμασία από την πλευρά του/της εκπαιδευτικού, που σημαίνει μια λεπτομερή ανάγνωση της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (βλ. παράρτημα). Καθώς εισάγονται οι κάρτες των δικαιωμάτων του παιδιού, ο στόχος δεν πρέπει να είναι απλά η ανάγνωση των διαφόρων δικαιωμάτων και το ταίριασμά τους με μια εικόνα, αλλά πολύ περισσότερο η αξιοποίηση των εικόνων για την αφήγηση μιας ιστορίας ή μιας αναφοράς σχετικά με το συγκεκριμένο δικαίωμα.

Στη συνέχεια, ο /η εκπαιδευτικός βάζει πάνω στο τραπέζι δίπλα στις κάρτες με τα δικαιώματα του παιδιού ένα κουτί που είναι διακοσμημένο, έτσι ώστε να μοιάζει με σεντούκι θησαυρού. Παράλληλα, τοποθετεί αντικείμενα που συμβολίζουν κάποια από τα δικαιώματα του παιδιού. Για παράδειγμα, για το Άρθρο 7 (δικαίωμα σε ένα όνομα από τη γέννηση), θα μπορούσε να τοποθετηθεί ένα μικρό κερί ως υπενθύμιση της τελετής βάπτισης ή των γενεθλίων. Για το Άρθρο 28 (δικαίωμα στην εκπαίδευση), θα μπορούσε να τοποθετηθεί ένα μολύβι. Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί την αρχή του συμβολισμού και συζητά περαιτέρω παραδείγματα με τους μαθητές.

Ο/η εκπαιδευτικός, στη συνέχεια, εξηγεί περαιτέρω το πλάνο:

Η Παγκόσμια Ημέρα του Παιδιού είναι στις 20 Νοεμβρίου. Μέχρι τότε, κάθε παιδί θα πρέπει να έχει σχεδιάσει και δημιουργήσει ένα κουτί θησαυρού. Το κουτί θα πρέπει να γεμίσει με κάρτες και αντικείμενα που σχετίζονται με τα εν λόγω δικαιώματα. Κάθε παιδί είναι ελεύθερο να διαλέξει τα αντικείμενα που συμβολίζουν τα δικαιώματα με τα οποία ασχολείται.

Συγκεκριμένες εργασίες: Κάθε παιδί έχει χρόνο μέχρι την επόμενη εβδομάδα για να βρει και να διακοσμήσει ένα κουτί, έτσι ώστε να μοιάζει με ένα κουτί θησαυρού. Πρώτον, τα παιδιά θα πρέπει να βρουν ένα κουτί που μπορούν να χρησιμοποιήσουν για να φτιάξουν το σεντούκι θησαυρού. Το κουτί αυτό μπορεί να είναι από χαρτόνι, ξύλο ή μέταλλο, και τα παιδιά θα πρέπει να βοηθήσουν ο ένας τον άλλο βρουν ένα κατάλληλο κουτί. Ο σχεδιασμός και η διακόσμηση του κουτιού μπορεί να γίνει στο σχολείο κατά τη διάρκεια του μαθήματος των εικαστικών, έτσι ώστε η εργασία για το σπίτι να είναι απλώς να βρουν και να φέρουν στο σχολείο ένα κατάλληλο κουτί, καθώς και αρκετό υλικό για να διακοσμήσουν το δικό τους, αλλά και να το μοιραστούν ή ανταλλάξουν με τους συμμαθητές τους.

Όλοι οι μαθητές πάρουν τις κάρτες με τα δικαιώματα του παιδιού και τις κόβουν. Αυτές θα πρέπει να τοποθετούνται στο σεντούκι του θησαυρού μόλις είναι έτοιμο. Η οδηγία: Αρχίστε να ψάχνετε για θησαυρό, δηλαδή βρείτε τους πρώτους σας θησαυρούς / αντικείμενα που συμβολίζουν συγκεκριμένα δικαιώματα του παιδιού!

Μια πιθανή (ουσιαστική) εστίαση: Πηγαίνετε πάλι στις κάρτες των δικαιωμάτων του παιδιού, και γράψτε λέξεις-κλειδιά στο πίσω μέρος της καθεμίας που να συνοψίζουν το κάθε δικαίωμα.

Μάθημα 2 (μία εβδομάδα αργότερα)

Τα παιδιά δείχνουν το ένα στο άλλο τα υλικά τους, και τα αντικείμενα που έχουν φέρει μαζί τους για να συμβολίσουν τα δικαιώματα στις κάρτες τους (βλ. την εργασία παραπάνω).

Συζήτηση/Ιδεοθύελλα

- Για τον σχεδιασμό του κουτιού του θησαυρού.

β) Για κατάλληλα «σύμβολα» για τα ατομικά δικαιώματα του παιδιού (αν είναι δυνατόν, με μια ενσωματωμένη επανάληψη των πιο σημαντικών δικαιωμάτων του παιδιού): Ποια θα ήταν μια κατάλληλη εικόνα για ποια κάρτα; Πού μπορούν να βρεθούν τέτοια αντικείμενα («θησαυροί»), κ.λπ.; Είναι σημαντικό το "κυνήγι του θησαυρού" να βοηθήσει τα παιδιά να εξοικειωθούν με τα δικαιώματα του παιδιού, και να τα κατανοήσουν καλύτερα. Μπορούν να επιλέξουν ένα αντικείμενο, μόνο αν έχουν κατανοήσει τι ακριβώς σημαίνει ένα συγκεκριμένο δικαίωμα.

Τα παιδιά αρχίζουν να διακοσμούν τα κουτιά του θησαυρού τους. Βοηθούν ο ένας τον άλλο να επιλέξουν, και μοιράζονται το διακοσμητικό υλικό. Ο/η εκπαιδευτικός αποφασίζει πόσο χρόνο να διαθέσει για αυτή την εργασία. Μπορεί να ολοκληρωθεί, είτε στο σχολείο (ενδεχομένως σε ένα επιπλέον μάθημα), είτε ως εργασία για το σπίτι.

Κατά τη διάρκεια του «κυνηγιού του θησαυρού», όπου τα παιδιά συλλέγουν τα αντικείμενα και τα υλικά τους για τις επόμενες τέσσερις έως πέντε εβδομάδες, οι μαθητές θα πρέπει να ανταλλάσσουν τις ιδέες τους και να δείχνουν ο ένας τον άλλον ευρήματα τους: Τι έχεις βρει, να συμβολίζει ποιο δικαίωμα; Οι μαθητές επιπρέπεται να αντιγράφουν τις ιδέες του άλλου. Τα παιδιά θα συμμετάσχουν σε ένα είδος συναγωνισμού για το ποιος έχει το πιο όμορφο σεντούκι θησαυρού με τις πιο δημιουργικές και πρωτότυπες ιδέες.

Μάθημα 3

Μία εβδομάδα πριν την Παγκόσμια Ημέρα του Παιδιού στις 20 Νοεμβρίου: Όλα τα παιδιά δείχνουν τα αντικείμενα που έχουν μαζέψει σε μια έκθεση πάνω στα θρανία τους. Δεν χρειάζεται να απεικονίζουν κάθε δικαίωμα με ένα αντικείμενο. Γίνεται μια μικρή περιήγηση γύρω από όλα τα αντικείμενα (10 λεπτά).

Τα παιδιά εξηγούν το ένα στο άλλο γιατί επέλεξαν το κάθε αντικείμενο (αυτό γίνεται μετά από μια σύντομη φάση προετοιμασίας σε ομάδες των τριών ή τεσσάρων).

Μετά από αυτό, πραγματοποιείται, υπό την καθοδήγηση του/της εκπαιδευτικού, μια συζήτηση στην ολομέλεια, όπου η τάξη συζητάει για το πώς θα μπορούσε να παρουσιαστεί η έκθεση για τους άλλους μαθητές του σχολείου την Παγκόσμια Ημέρα του Παιδιού (20 Νοεμβρίου). Ερωτήσεις για συζήτηση: Υπάρχουν γυάλινες προθήκες που θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε; Να στήναμε μερικά μικρά τραπέζια στο σχολείο; Να μετατρέπαμε την τάξη μας σε μουσείο για τα δικαιώματα του παιδιού στις 20 Νοεμβρίου; Ίσως κι άλλο τμήμα της τρίτης τάξης να έχει κάνει το ίδιο project. Ποιος θα δει τι γίνεται τις υπόλοιπες τάξεις; Να καλέσουμε τον διευθυντή, τον σύμβουλο, τους/τις άλλους εκπαιδευτικούς και τους γονείς; Να σχεδιάσουμε μια αφίσα για να διαφημίσει την έκθεσή μας; Να οργανώσουμε ένα είδος τελετής έναρξης για την έκθεση; Να κάνει ένα παιδί ή ο/η εκπαιδευτικός μια σύντομη εισαγωγική ομιλία; Να κάνουμε πρόβες ή να συνθέσουμε ένα τραγούδι για την περίσταση; Ή, τι άλλο;

Μάθημα 4

Παγκόσμια Ημέρα του Παιδιού, 20 Νοεμβρίου (ή όσο το δυνατόν πιο κοντά σε αυτή την ημερομηνία):

Οι μαθητές διοργανώνουν την έκθεση, σύμφωνα με το συμφωνημένο σχέδιο, και παρουσιάζουν τα κουτιά του θησαυρού τους στους άλλους μαθητές του σχολείου. Σε σχέση με αυτό, πρέπει να υπάρχουν κάποιες πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα του παιδιού (οι πληροφορίες αυτές θα μπορούσαν και θα έπρεπε, επίσης, να διαχέονται στην εναρκτήρια ομιλία και στην αφίσα της έκθεσης).

Μετά από αυτό, θα πρέπει να πραγματοποιηθεί μια συζήτηση/αναστοχασμός στην τάξη (ίσως αρχικά να γίνει γραπτά, και, στη συνέχεια, προφορικά): Πώς πήγε το project; Τι κερδίσατε από αυτό; Τι δεν πήγε καλά; Τι θα μπορούσαμε να είχαμε κάνει καλύτερα; Ή, τι άλλο;